

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

Відповідальний за випуск: ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

SEVRUK I. EXPORT-PROMOTION OF UKRAINE IN THE GLOBAL MARKET OF IT SERVICES	143
KRYKLYVETS O. PECULIARITIES OF IT SECTOR IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW	145
КУЗЬМУК І.Я. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРТАП – ПРОЕКТАХ В УКРАЇНІ	147
ЛЕВІЦКІ В.Р., ТОВТ Т.Й. УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ СФЕРІ: ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ	150
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БОГДАН С.В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	153
МАКСИМЕНКО Д.В., ІВАНЧИШИНА Т.С. ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА	156
ХАУСТОВА К.М., ЧУЙКО О.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	159
ХАУСТОВА К.М., ІВАНОВА Я.І. РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	161

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

ГОБЛИК В.В. РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ	163
ГЕГЕДОШ К.В., ЧУЧКА І.М. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	164
ГРИЦЬКО В.В., КАЛІЙ О.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ОСВІТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	167
ДОБОШ О.М., БАТИН Т.М. ЯКІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ПОНЯТТЯ	169
ОРБАН В. В. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	171
СТРУНГАР А.В., ПЛИСЕНКО Г.П. OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI) В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОШУКОВОЇ СИСТЕМИ	174
ТОВКАНЕЦЬ О.С. ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ	176
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	178
ФЕЄР О.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	180

7. Lean Enterprise Institute, Inc. URL: <https://www.lean.org/explore-lean> (дата звернення: 09.04.2023).

УДК 338.45:630:330.341.1

А.Г. ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

С.В. БОГДАН

здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Лісове господарство належить до господарських комплексів, що мають стратегічне значення для національної економіки в сучасних умовах, оскільки охоплює всі процеси, що пов'язані з відтворенням та використанням лісу. В структурі ВВП України лісове господарство займає незначну частку (0,5-0,6%), але динаміка обсягів продукції (робіт, послуг) лісового господарства та продукції лісозаготівель протягом 2000-2023 рр. залишається позитивною [1], що актуалізує управління його розвитком.

Підприємства лісового господарства – це специфічні організаційні структури, котрі займаються посадкою та вирощуванням лісу, доглядом за лісом, а також заготівлею та реалізацією лісової продукції. Особливістю готової продукції у лісовому господарстві є те, що джерелом її утворення є лісові ресурси. Продукцією є деревина, отримана в результаті рубок ведення лісового господарства та розкрязування дерев на сортименти [2].

Аналіз практики функціонування та наукових праць по даній проблемі дозволяє виділити наступні основні проблеми, що стосуються розвитку вітчизняних підприємств лісового господарства: недосконалу нормативно-правову базу щодо ведення лісового господарства та лісових відносин; недосконалість управління лісами, що належать до різних форм власності; відсутність правових та економічних механізмів стимулювання запровадження природоохоронних технологій, охорони, захисту, відновлення лісів; зростання антропогенного навантаження на лісові екосистеми; недосконалість фінансового та економічного механізму розвитку лісових господарств; недосконалість податкової бази, яка не враховує довгострокового періоду лісовирощення; ріст самовільних рубок лісів тощо.

З огляду на це до перспективних напрямків розвитку лісових господарств в сучасних умовах слід віднести:

- 1) освоєння нових, у тому числі і міжнародних ринків збуту традиційної та інноваційної лісової продукції шляхом використання ефективних маркетингових інструментів її просування на ринок;
- 2) впровадження інноваційних технологій у діяльність лісових господарств;
- 3) постійний контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів;
- 4) використання лісів з туристично-рекреаційною метою та розвиток побічного користування;
- 5) розбудову і ремонт лісовозних доріг на території Держлісфонду.

Щодо інноваційної продукції, то для лісових господарств в обов'язковому порядку повинні бути: розширені площі лісорозсадників та плантацій молодих лісових насаджень, для більшого відновлення лісових масивів та вирощування новорічних ялинок, що у майбутньому збільшить обсяги реалізації продукції; збільшені обсяги вирощування декоративного посадкового матеріалу.

Необхідним є ширше застосування аукціонів з продажу необробленої деревини. Доцільним вважаємо створення атестаційної комісії для атестації суб'єктів господарювання, яким може бути надане право на заготівлю деревини на умовах договорів підряду.

Що стосується інноваційних технологій, то для підприємств лісового господарства найбільш актуальними для підвищення ефективності їх функціонування, є: інновації моніторингу та контролю за лісовими ресурсами; інновації, пов'язані із захистом та збереженням лісу; інновації, що стосуються експлуатації лісів.

Щодо інновацій моніторингу та контролю за лісовими ресурсами і інновацій, пов'язаних із захистом та збереженням лісу, то тут доцільним є використання лісовими господарствами безпілотних літальних апаратів – дронів. Дрони можуть бути застосовані для візуального моніторингу; патрулювання лісів; боротьби з лісовими шкідниками; лісонасінневої справи; мультиспектральної зйомки; картографування [3].

Для підприємств лісового господарства дрони можуть успішно виконувати функції візуального спостереження в реальному часі за ділянками або масивами лісу або перегляду минулих зображень для порівняння та аналізу; фото- та відеофіксації певних ділянок лісових масивів і лісосмуг; спостереження за продуктивністю та результатом виконаних лісозаготівельних робіт (планові чи санітарні вирубки); охорони лісів від несанкціонованих дій; своєчасного виявлення пожеж чи інших пошкоджень, а також їх попередження чи миттєва реакція [4].

До найбільш відомих інноваційних технологій у деревообробній галузі, які можуть бути застосовані підприємствами лісового господарства для підвищення рівня ефективності їх господарювання та виготовлення інноваційної продукції є:

1) біотехнологія виробництва - підвищує продуктивність ліквідних лісів за допомогою генетики дерев. Вирощування дерев з однорідними деревами та високоякісними властивостями волокон допомагає зменшити затрати енергії під час збору та обробки;

2) механізовані системи заготівлі, а саме системи деревної довжини та системи різання довжини, що проводяться за допомогою спеціалізованих машин (харвестерів та форвардерів), пропонують безліч соціальних та економічних переваг для процесу заготівлі деревини (швидкість, зниження виробничих витрат, підвищення безпеки лісових працівників, мінімізація впливу на ущільнення ґрунту);

3) геоінформаційні системи - комп'ютерні інструменти, що складають та аналізують географію сухопутної маси. Їх застосування уможливорює здійснення економіко-екологічного прогнозування діяльності підприємства, аналізу лісових меж та маршрут лісових доріг, оцінки загальних тенденцій розвитку;

4) лазерні далекоміри - портативні лазери, які використовуються для збору даних щодо розміщення дерев, вимірювання відстані між ними для розрахунку відповідних показників, оцінці стану лісів, а також планування їх розвитку;

5) технологія Sawmill - лісопильна система керування сканерами та автоматизованими процесами обробки, за допомогою яких можна визначити як оптимізувати процес виробництва за рахунок скорочення первинної розбивки дерева, а наявність камери дозволяє отримати найточніші результати. Це дає змогу лісовим господарствам покращити свої фінансові результати. [5].

До пріоритетних стратегічних напрямків інноваційного розвитку підприємств лісового господарства та удосконалення їх діяльності слід віднести:

— розширене відновлення лісів: запровадження інтенсивних технологій лісовідновлення та лісорозведення; створення лісових розсадників (міні-теплиць) для вирощування посадкового матеріалу із закритою кореневою системою; впровадження механізованої посадки лісових культур із закритою кореневою системою;

— запровадження європейських технологій лісозаготівель на базі харвестерів та форвардерів;

— здійснення переробки низькосортної деревини, зокрема переробки порубочних рештків безпосередньо на лісозаготівельних ділянках в тріску для реалізації підприємствам, установам та організаціям області, як альтернативного палива;

— розвиток побічного користування та підсобного господарства, тобто заготівлі грибів, ягід, лікарсько-технічної сировини та виробництво меду;

— розробки заходів з розвитку лісового та рекреаційного туризму: створення відпочинкових зон та туристичних маршрутів;

— розвиток співпраці з місцевими громадами;

— розвиток маркетингової складової за рахунок інтенсивнішого використання різних маркетингових засобів та інструментів для просування традиційної та інноваційної продукції лісового господарства на внутрішньому та зовнішньому ринках.

З активізацією використання цифрових технологій дедалі актуальнішим для лісових господарств стає Інтернет-маркетинг. Його значною перевагою є те, що споживачі активно користуються Інтернетом, він сприяє розширенню кола споживачів, а також не вимагає високих витрат. До основних інструментів Інтернет-маркетингу, доцільних для використання підприємствами галузі, слід віднести: мобільну версію сайту підприємства, медіапосування продукту через контент, відеоконтент, email-розсилки (особливо таргетовані), тощо.

Для ефективного використання лісових ресурсів у ринкових умовах господарювання, крім достовірної інформації про наявність та стан використання всіх видів лісових ресурсів, вважаємо за доцільне застосовувати систему оціночних показників, які б характеризували повноту та інтенсивність лісокористування. Проведення виробничого обліку та детального аналізу дозволить виявити реальні можливості для розширення виробництва основної лісової продукції та продукції побічного лісокористування - грибів, ягід, плодів, лікарських рослин, сіна, березового соку, меду та ін.

Таким чином, розвиток підприємств лісових господарств в сучасних умовах може бути забезпеченим за рахунок освоєння нових, у тому числі і міжнародних ринків збуту традиційної та інноваційної продукції; впровадження інноваційних технологій у господарську діяльність; постійного контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів; використання лісів з туристично-рекреаційною метою та розвитку побічного користування; удосконалення системи обліку та управління витратами підприємств лісового господарства.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Жибак М. М. Управління ефективним розвитком лісгосподарських підприємств на основі сортиментної політики : автореф. дис. на добуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 "Економіка підприємства і організація виробництва". Л., 2004.
3. Гурник А.В., Валуйський С.В. Застосування інтелектуальної сенсорної техніки для моніторингу та пошуково-рятувальних робіт. *Восточно-Европейский журнал передовых технологий*. 2013. Вып. 46. 236 с.

4. Коваль Я.В., Блажкевич Т.П., Волочков В.В. Планування виробництва в лісовому господарстві: нач. посіб. Житомир : Вид-во «Житомирський національний агроекологічний університет», 2011. 504 с.
5. Gini R., Passoni D., Pinto L., Sona G. Aerial images from an UAV system: archives of the photogrammetry, remote sensing and spatial information sciences. XXII ISPRS Congress. Melbourne. 2012. P. 361–366.

УДК 658

Д.В. МАКСИМЕНКО

кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет
м. Мукачєво, Україна

Т.С. ІВАНЧИШИНА

здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Мукачівський державний університет
м. Мукачєво, Україна

ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА

Підвищена увага до логістики зумовлена її потенційною можливістю забезпечення кращої ефективності функціонування підприємств. Логістичні витрати, які нерозривно пов'язані з функціонуванням логістичної системи підприємства, формуються у різних сферах: постачання, виробництва та розподілу, що ускладнює можливості ефективного управління ними. Тому на підприємствах досить гостро постає проблема створення інформаційного забезпечення управління логістичними витратами; методики обліку цих витрат, адаптованої до вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України, як бази для прийняття управлінських рішень у сфері логістики [1, с.118].

Логістика залежно від її сучасного рівня розвитку є "комплексним (системним) методом розробки стратегій і механізму оптимізації господарчих зв'язків на основі міжфункціональних економічних компромісів" [2, с.190].

Відмінною рисою логістики є широке застосування засобів інформатики та комунікацій. Вони дають змогу на високому рівні контролювати усі основні та допоміжні процеси сфери розподілу. Автоматична система контролю чітко відслідковує такі показники, як наявність напівфабрикатів та випуск готової продукції, обсяг постачання матеріалів та комплектуючих, ступінь виконання замовлень, просування товарів від виробника до споживача та інші. Важливу роль відіграє і комп'ютеризація операцій, пов'язаних з оформленням замовлень, швидкість та точність яких впливає на частку балансу фірм, що відображає рух готівкових коштів, та як результат відбивається на обігу капіталу [3, с.34].

Інтегруючи особливість логістики підкреслюють Л. Б. Міротін та І. Е. Ташбаєв. На їх погляд, логістика – це наука про організацію спільної діяльності менеджерів різних підрозділів підприємства, а також групи підприємств по ефективному просуванню продукції по ланцюгу «закупівлі сировини - виробництво - збут – розподіл» на основі інтеграції і координації операцій, процедур і функцій, виконуваних в рамках даного процесу з метою мінімізації загальних витрат ресурсів. Про цьому в основу концепції логістики покладено систему поглядів на підвищення ефективності функціонування підприємств на основі оптимізації функціональних та інформаційних процесів, що покликано сприяти створенню доданої вартості з мінімальними сукупними витратами [4].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>